

Les nostres arrels

SITUACIÓ D'APRENTATATGE MULTIDISCIPLINAR

Índex

- 01 — Descripció**
- 02 — Activitats**
- 03 — Inclusió**
- 04 — Avaluació**
- 05 — Bibliografia /recursos/web**

Descripció

Recuperació del nostre folklore, tradicions i cultura per mitjà de diferents propostes artístiques a l'aula amb la possible participació d'agents externs; coneixent els nostres instruments musicals, balls, danses, festes, tradicions, gastronomia, oficis...

Es pot portar a l'aula desde diferents vessants: només el nostre folklore o de manera multicultural amb les diferents cultures que tenim a la nostra aula.

Aquesta proposta naix del projecte "Com sona l'escola?" pel que podem partir de l'utilització de música del nostre folklore en la sirena musical per a despertar l'interés de l'alumnat per la temàtica d'aquesta situació d'aprenentatge i enllaçar-la amb la seua realitat. Partint d'una data important a la nostra cultura (9 d'octubre, Nadal, Pasqua, Falles...) serà el moment indicat per tal de poder encetar aquesta situació d'aprenentatge.

A més a més, per implicar al màxim a l'alumnat, caldrà recollir informació de les famílies del centre, a partir de la tradició concreta, tant si són de la nostra cultura com d'altres cultures diferents. Així, podem observar diferències i similituts i apropar les nostres tradicions i trets culturals a tot l'alumnat implicat.

No ens volem oblidar dels objectius ODS que també estan inclosos a aquesta situació d'aprenentatge. Entre ells, considerem que "La salut i benestar", "La igualtat de gènere" (observant el canvi de rol de la dona al llarg del temps), "L'educació de qualitat" i "La producció i el consum responsable" serien objectius que es desenvoluparien amb aquest projecte.

Finalment, al llarg de tot el desenvolupament, la megafonia del centre s'ha d'encarregar tant de continuar mostrant exemples del folklore com de reproduir les possibles produccions musicals que realitza l'alumnat per a que aquesta situació continue engreixant el projecte "Com sona l'escola?".

Activitats

ACTIVITAT INICI : RECULL D'INFORMACIÓ

Implicar als familiars de l'alumnat i recollir cançons, jocs populars, menjars, tradicions, contes... relacionades amb l'època de l'any i/o festivitats; tant de la nostra cultura com de la resta. A partir del material aportat, es poden iniciar la resta d'activitats.

MATERIALS

Circular informativa a famílies utilitzant els mitjans de comunicació oficial del centre. Aquestes aportarien escrits, gravacions, receptes, objectes, llibres, fotografies...

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa. Seria adequat que el projecte fora encetat pel tutor/tutora del grup.

RECURSOS PERSONALS

Familiars de l'alumnat i/o professorat de la població o altres persones que coneguen tradicions pròpies i/o d'altres cultures.

ACTIVITAT 1 : Les nostres cançons i llegendes

Aprendre les diferents cançons, dites, treballengües, rondalles... aportades per l'alumnat, o fer una selecció de les mateixes. Es pot fer a nivell de cant, acompanyament de percussió corporal, gestos, moviment, instruments de xicoteta percussió, cotidòfans, dramatització, conjunt instrumental orff...

També és una forma de treballar l'audició activa, la coeducació per mitjà de les lletres que formen part de la cançó tradicional, l'aprenentatge de la llengua...

A més, podem afegir instruments, efectes sonors a les dites i treballengües.

Podriem fer un recul d'històries utilitzant apps com BookCreator o fer-ho de manera tradicional.

Si es creu convenient, podria fer-se ,a partir d'un rondalla o cançó, una producció audiovisual o performance.

MATERIALS

Partitures (difícil encontrar-ne), àudios i gravacions, llibres...

Instruments, disfresses per a dramatitzacions...

Noves tecnologies

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa.

Àrees de Llengües, Música i Dansa, Educació Física, Plàstica i Visual, Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural (localització dels topònims pobles que puguen aparèixer a les cançons o llegendes)

RECURSOS PERSONALS

Professorat de les àrees implicades, familiars i agents externs (associacions culturals, veïnat de la població...)

ACTIVITAT 2 : Els nostres jocs

Aprendre diferents jocs tradicionals relacionats amb les festivitats, amb l'època de l'any i/o allò a què jugaven els familiars de l'alumnat quan eren xicotets.
Per mitjà del joc millorarem la coordinació, la percepció, motricitat, les relacions interpersonals, aprendrem la llengua de manera lúdica...

MATERIALS

Descripcions orals i/o escrites dels jocs realitzades pels familiars.
Llibres de jocs populars.

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa.
Àrees de Llengües, Educació Física , Plàstica i Visual (si cal crear material per als jocs)

RECURSOS PERSONALS

Professorat de les àrees implicades, familiars i agents externs (associacions culturals, veïns de la població...)

ACTIVITAT 3 : Ballem i ballem

Aprendre danses tradicionals relacionades amb les diferents cultures i païssos del nostre alumnat. Aquestes danses, moltes vegades van associades a cançons, oficis... Així que també són una forma de millorar l'adquisició de la llengua i conèixer els oficis tradicionals que teniem al nostre territori o que són típics d'altres cultures, molts d'ells a dia de hui en desús.

Una vegada apreses, es podria realitzar una producció audiovisual i/o performance.

MATERIALS

Descripcions orals i/o escrites de les danses.

Llibre de danses folklòriques.

Gravacions de músiques, partitures... Noves tecnologies.

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa.

Àrees de Llengües , Educació Física, Música i Dansa.

RECURSOS PERSONALES

Professorat de les àrees implicades, familiars i agents externs (associacions culturals i folklòriques, veïnat de la població...)

ACTIVITAT 4 : Quins instruments són?

Aprendre, observar i escoltar instruments propis del folklore, així com també conèixer les diferents agrupacions locals : rondalles, orquestres de pols i plectre, colla de dolçainers....

Aquestes associacions podrien participar a l'horari escolar realitzant un taller i/o actuació.

També es poden construir rèpliques dels instruments populars.

Amb la informació obtesa, podríem fer pòsters virtuals amb CANVA i incloure codis QR amb els sorolls o vídeos de la seva interpretació i/o explicatius. També es podria fer un llibre amb BookCreator o un podcast parlant d'allò que hem après.

MATERIALS

Materials diversos per a la creació dels instruments: palletes, fustes, globus, iogurts...

Instruments del folklore.

Noves tecnologies.

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa.

Àrees de Música i Dansa, Matemàtiques (mesurar per construir els instruments, formes geomètriques, perímetre, àrea...), Plàstica i Visual, Llengües.

RECURSOS PERSONALS

Professorat de les àrees implicades, familiars i agents externs (associacions culturals i folklòriques, veïnat de la població...)

ACTIVITAT 5 : Què és açò?

A partir d'objectes i vestimentes antics conèixer la seva funcionalitat, moments d'ús, materials que el conformen, oficis que els utilitzaven...
Podriem treballar la descripció, fer maquetes o rèpliques dels mateixos, un arxiu fotogràfic...

MATERIALS

Objectes i vestimentes aportades pels familiars i/o agents externs.
Materials per recrear els objectes.
Dispositiu digital per fer fotografies.

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa.
Àrees de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural, Llengües, Plàstica i Visual Matemàtiques. (STEAM)

RECURSOS PERSONALS

Professorat de les àrees implicades, familiars i agents externs (associacions culturals i folklòriques, veïnat de la població...)

ACTIVITAT 6 : Un poble de sabors

Conèixer la nostra gastronomia i la d'altres cultures per mitjà de recull de receptes, tastar productes, cuinar, prendre consciència de la producció i el consum responsable, així com cuidar la nostra salut amb els beneficis de la dieta mediterrànea.

Conèixer la indústria alimentària, l'agricultura, els oficis relacionats amb l'alimentació, els comerços de la nostra ciutat...

Creació d'un receptari per compartir amb la comunitat educativa.

Infografia amb els nostres productes i els seus beneficis.

Creació d'un mapa virtual de comerços o empreses amb l'app MapHub

MATERIALS

Receptes.

Utensilis per cuinar.

Productes alimentaris de la nostra població i/o comunitat.

Piràmide alimentària.

Informació d'oficis, activitats econòmiques, empreses i comerços de la nostra població.

Noves tecnologies.

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa.

Àrees de CONEIXEMENT del Medi, Llengües , Matemàtiques (unitats de pes), Plàstica i Visual, Educació en Valors Cívics i Ètics...

RECURSOS PERSONALS

Professorat de les àrees implicades, familiars i agents externs (associacions culturals i folklòriques, veïns de la població...)

ACTIVITAT 7 : MUSEU ETNOGRÀFIC

A partir de totes les activitats anteriors, podriem fer a l'escola o en un espai cedit per l'ajuntament, una exposició on les cançons, llegendes, danses, vestimentaires i objectes tingueren cabuda.

Cal fer cartelleria, etiquetes descriptives, guies...

Aquesta exposició també es podria fer on-line, però és preferible fer-ho de manera presencial amb la col·laboració d'alumnes, famílies e institucions. Hi ha una aplicació anomenada People Art Factory que permet fer eixa exposició de manera on-line i gratuïta

MATERIALS

Totes aquelles produccions fetes al projecte.

Noves tecnologies.

Material fungible.

Espai per realitzar la mostra.

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa.

Àrees de Coneixement del Medi , Música i Dansa, Plàstica i Visual, Llengües, Matemàtiques, Educació Física.

RECURSOS PERSONALS

Professorat de les àrees implicades, familiars i agents externs (associacions culturals i folklòriques, veïns de la població...)

ACTIVITAT 8 : DIA CULTURAL DE CONVIVÈNCIA

A partir de tot allò treballat a la situació d'aprenentatge, realitzarem una jornada de portes obertes amb alumnat, famílies i veïns que vullguen participar on la música, la gastronomia, els objectes investigats, les tradicions i jocs tinguen cabuda.

Es faria un espai per jugar amb les famílies als jocs populars, altre per tastar menjar típics, un lloc on observar totes les produccions realitzades per l'alumnat a nivell d'investigació al voltant d'instruments, vestimentes, receptes, oficis...

Per últim, es faria una actuació o taller on s'interpretaria i/o aprendria una o varies cançons treballades a aquest projecte; preferiblement amb música en directe.

També es podria realitzar una representació d'alguna de les llegendes i/o un recital de poesia, dites, embarbussaments.

MATERIALS

Totes aquelles produccions fetes al projecte.

Material fungible.

Organització d'espais i grups per a poder realitzar l'activitat.

Distribució de rols i tasques entre els agents implicats.

NIVELL I ÀREES

Qualsevol nivell i etapa educativa.

Àrees de Coneixement del Medi, Música i Dansa, Plàstica i Visual, Llengües, Matemàtiques, Educació Física.

RECURSOS PERSONALS

Professorat de les àrees implicades, familiars i agents externs (associacions culturals i folklòriques, veïns de la població...)

Inclusió

La realitat a les nostres aules és diversa i cal tenir en compte certes adaptacions generals a l'hora de portar endavant el projecte.

El plantejament inicial del mateix, on es permet a tot l'alumnat aportar informació. És una forma de treballar la diversitat i que l'alumnat i famílies s'adonen que la seva cultura té importància per a l'escola.

Una vegada encetat les activitats, caldrà fer adaptacions en aquelles que requereixen mobilitat per a les persones amb discapacitat motriu. Així mateix, per benefici tant de l'alumnat amb autisme, discapacitat intel·lectual, aquell que no tinga el llenguatge oral/escrit adquirit, nouvingut sense coneixement de cap llengua oficial o alumnes que estan iniciant el seu procés lectoescriptor; la pictorització de receptes, contes, cançons, danses... serà necessari per a la seva participació a les diferents activitats.

Altres adaptacions a realitzar dependran de les necessitats individuals de cada alumne, i caldrà ser realitzada per els seus mestres amb l'ajuda dels especialistes de Pedagogia Terapèutica, Audició i Llenguatge i orientadora, amb possible intervenció de UEO específiques per a l'assessorament del professorat.

Avaluació

Remetem aquest apartat d'avaluació al projecte que vertebrà totes les situacions d'aprenentatge: "Com sona l'escola?" que està disponible en la pàgina web d'EduLabteams a l'apartat d'avaluació de l'alumnat i del projecte.

Així i tot, recomanem utilitzar diferents instruments d'avaluació:

- Rúbriques (participació/ treball individual/treball grupal)
- Portfoli d'activitats
- Diari de classe (del mestre i/o d'alumnat)
- Dianes d'autoavaluació.
- Coevaluació.

També caldrà fer una revisió del mateix a nivell de Cicles, COCOPE, Claustre i adjuntar si es cal propostes de millora per al PAM a la memòria final de curs.

Bibliografia. Recursos

- APPS i WEBS:

Web recuperades el 30 de març de 2023

- EXPOSICIÓ VIRTUAL: People Art Factory
<https://peopleartfactory.com>
- CREAR LLIBRE ON-LINE Book Creator :
<https://bookcreator.com>
- MAPES AMB INFORMACIÓ: MapHub <https://maphub.net>
- RECURSOS FOLKLORE A L'AULA DE MÚSICA: La música del folklore <https://patriguillen.wixsite.com/musicaacasa/la-musica-del-folklore>
- RECULL CANÇONS TOTA LA COMUNITAT Projecte del departament de Filologia de la UA
<http://www.canpop.org/llista.php>
- Cançons populars :
<https://www.cocentaina.es/upload/files/patrimoni-i-cultura/CANCONS-DE-TOTA-LA-VIDA.pdf>
- Cançons valencianes per la Colla :
<https://lacolla.apuntmedia.es/cancons/>
- Federació del Folklore de la Comunitat Valenciana :
<https://www.folklore cv.es>
- Federació de Bandes de música de la Comunitat Valenciana:<https://fsmcv.org>

- APPS i WEBS:

Web recuperades el 30 de març de 2023

- Federació d'orquestres de Pols i púa :
<https://polsipua.com/va/>
- Museu etnològic: L'Etno : <https://letno.dival.es/ca>
- Museu de la música d'Alcúdia:
https://www.lalcudia.com/web/index.php?option=com_content&view=article&id=420&Itemid=1036
- Museu de gegants i cabets d'Ontinyent:
<https://gegantsicabetsontinyent.org>
- Video-Tutorial de castanyoles :
<https://www.youtube.com/watch?v=3zqgX2XsHjQ>
- Cançoners popular infantil :
https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/monografies/cancons-populars-tradicionals-escola/cancons_populars_tradicionals_lescola.pdf
- Cançoners de tot el món: <https://www.mamalisa.com/?t=sh>
- Museu instruments del folklore polac:
<https://artsandculture.google.com/partner/museum-of-folk-musical-instruments-in-szydlowiec>
- Museu instruments de Japó:
<https://artsandculture.google.com/partner/hamamatsu-museum-of-musical-instruments>

- APPS i WEBS:

Web recuperades el 28 d'abril de 2023

- Museu instruments de l'Índia:
<https://artsandculture.google.com/partner/indian-music-experience-museum>
- Música africana : <https://i4africa.org/>
- Recursos per treballar la música africana:
<https://patriguillen.wixsite.com/musicaacasa/viatgem-a-africa>
- Visita virtual museu d'instruments de Phoenix:
https://www.google.es/maps/@33.6677953,-111.9781153,2a,75y,182.32h,94.41t/data=!3m6!1e1!3m4!1sTw_120kutZ4uVEaRuA4Smw!2e0!7i13312!8i6656?hl=es

- ORDRES I DECRETS:

- ORDRE 1/2011, de 12 de juliol, de la Conselleria de Turisme, Cultura i Esport, per la que es Bé Immaterial de Rellevància Local la tradició musical popular valenciana materialitzada per les societats musicals de la Comunitat Valenciana.
- DECRET 68/2018, de 25 de maig, del Consell, pel que es declara bé d'interès cultural (BIC) immaterial la tradició musical popular valenciana materialitzada per las societats musicals de la Comunitat Valenciana.
- Real Decret 229/2021, de 30 de març, pel que es declara la Societat Musical de la Comunitat Valenciana com Manifestació Representativa del Patrimoni Cultural Immaterial.
- Resolució del 6 de febrer de 2023, de la Conselleria d' Educació, Cultura i Esport, per la qual s'incoa expedient per a declarar bé d'interès immaterial la tradició musical popular valenciana materialitzada per les orquestres i rondalles de pols i pua de la Comunitat Valenciana.

- LLIBRES:

- Miquel Antich, Dani . (2012) *Musiqueries* . Ed. Andana
- Miquel Antich, Dani . (2012) *Més musiqueries*. Ed. Andana
- Miquel Antich, Dani . (2015) *Musiqueries de Vinarós o Oriola el país vola!* Ed. Andana
- Miquel Antich, Dani. (2008) *Cançons de l'oratge*. Edicions Bullent
- Giménez, Toni (2004) *La volta al món en 25 cançons* .La Galera
- Giménez, Toni (2005) *La volta al món en 25 cançon (2)* . La Galera